Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Sparekassen

Bikuben

Kolding

Sparekassen Bikuben – Kolding

1856 • 25. oktober • 1981

Indhold

side

Sparekassen gennem 125 år
G. Ebbesen 9-22

Sammenslutningen med sparekasser i oplandet
og udbygningen af filialnettet
G. Ebbesen 23-34

Sparekassen Koldings fond 35

Sponsorvirksomheden 36

Tilsynsråd, direktion og medarbejdere 37-38

Sparekassens balance 39

Sparekassernes rolle i 80'ernes samfund
Ole Zacchi 40-45

Glimt fra Kolding 46-61

Forord

Den 25. oktober 1856 modtog bestyrelsen for den nystiftede Kolding Byes og Omegns Spare- og Laanekasse meddelelse om, at den indsendte ansøgning om kgl. bevilling var imødekommet, hvorefter sparekassen kunne påbegynde sin virksomhed.

Den 25. oktober 1981 kan den nuværende Sparekassen Bikuben – Kolding således holde 125 års jubilæum.

Fra ledelsens side har det været et ønske at jubilæet skulle markeres, bl.a. ved udsendelse af nærværende skrift, der for de sidste 25 års vedkommende kunne følge de jubilæumsskrifter op, der blev udsendt i forbindelse med 75 års jubilæet i 1931 og 100 års jubilæet i 1956.

I 75 års jubilæumsskriftet var hovedvægten lagt på fremstillingen af de økonomiske og pengemæssige forhold, eller som forfatteren af skriftet, Einar Cohn, selv udtrykte det i forordet »– – – mere økonomisk historie og mere om forholdet mellem banker og sparekasser, men mindre lokalhistorie end i de fleste af den lange række af lignende skrifter om vore pengeinstitutter«.

100 års jubilæumsskriftet, der blev udarbejdet af sparekassens daværende direktør, M. Søgaard-Pedersen, i forening med cand. polit. Svend Aage Hansen, Fællesbanken, berettede naturligvis også om oprettelsen og om virksomheden gennem de 100 år, men indeholdt tillige en del lokalhistorie i form af glimt fra svundne dages Kolding.

Som allerede nævnt var det tanken, at det nye jubilæumsskrift fortrinsvis skulle beskæftige sig med sparekassens virke gennem de sidste 25 år – dog ikke uden at knytte linien bagud til starten i 1856. I takt med den stigende lokalhistoriske interesse er der tillige lagt vægt på i billeder og tekst at fortælle, hvad der foregår i og omkring sparekassen i jubilæumsåret 1981, og endelig tegner en af landets førende kapitalmarkeds-eksperter, departementschef i Boligministeriet *Ole Zacchi,* et billede af udviklingen i 1980'erne.

Fredag den 21. november 1856 påbegyndte Spare- og Laanekassen sit egentlige virke med kontor hos bogholderen, hospitalsforstander Hans v. Fønss, Sct. Jørgens Hospital; åbningstiden var fastsat til hver fredag formiddag fra kl. 9-11.

På direktionens første møde i august samme år, hvor cancelliråd, prokurator Andreas Christian Dahl var blevet valgt til sparekassens første formand, havde man tillige valgt hospitalsforstander Fønss til bogholder; det var samtidig blevet pålagt Fønss at sørge for en ordentlig kasse, der skulle stå på kontoret, og til hvilken nøglen skulle opbevares hos en af de tre direktører, der mødte på kontordagene. Denne disposition vidner om såvel de beskedne forhold som den forsigtighed, der prægede starten.

På den første kontordag blev der åbnet hele syv konti med i alt 145 Rdl., og allerede på den anden kontordag blev de første lån bevilget - hermed var den ordinære drift indledt, og sparekassen kunne slutte det første regnskabsår med 174 indlånskonti og et samlet indestående på 13.258 Rdl., og dette til trods for,

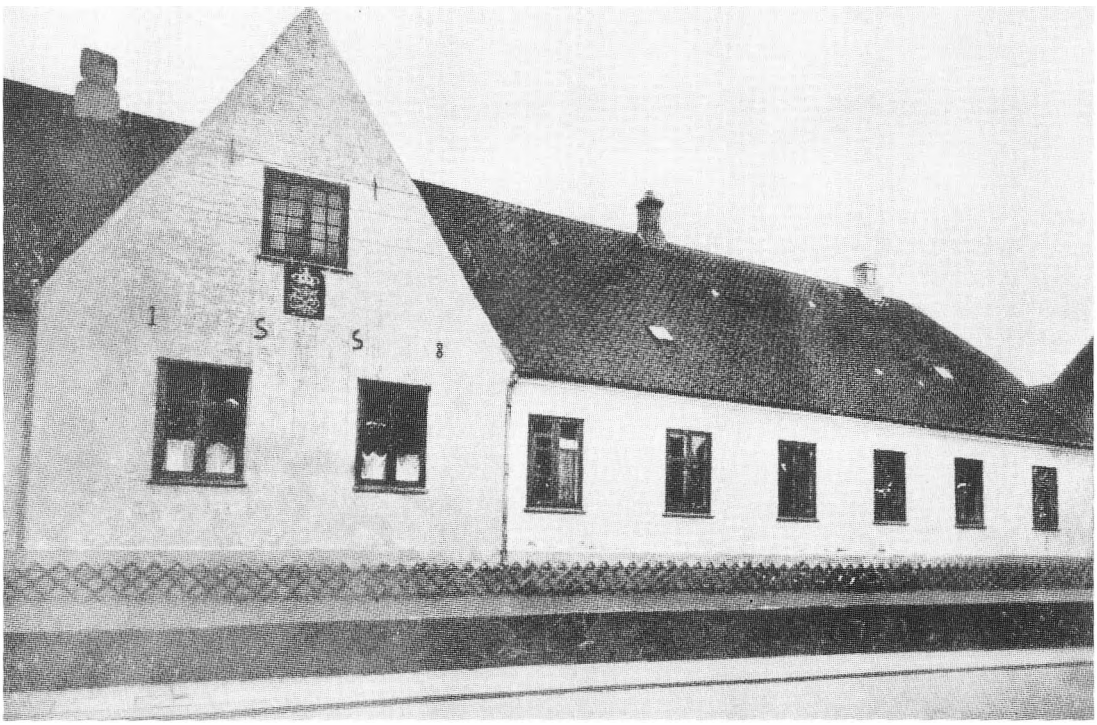

Sparekassens første kontorsted Sct. Jørgens Hospital.

Sparekassens første bygning, erhvervet i 1866.
Hjørnet af Slotsgade (nu Slotsstræde) og Pedersilliegade (nu Slotsgade).

at netop året 1857 var præget af en verdensomfattende krise, som for danske sparekasser gav sig udslag i en betydelig nedgang i indlån.

End ikke krigsåret 1864 bringer tilbagegang, selv om sparekassen måtte standse sin virksomhed den 5. februar på grund af den fjendtlige besættelse og først igen kunne åbne den 9. september samme år. Kassebeholdningen havde i denne periode været bragt i sikkerhed i Diskontokassen i Odense.

Som det fremgik af bekendtgørelsen i Kolding Avis fandt genoptagelsen af sparekassens virksomhed sted fra Herredsskriverkontoret på Hospitalet til trods for, at sparekassen allerede fra oktober flyttedag 1863 var flyttet ind i lejede lokaler i en ejendom, der lå på hjørnet af Slotsgade (nu Slotsstræde) og Petersilliegade (nu Slotsgade), og som tilhørte hospitalsforstander Fønss.

Grunden til, at man for en tid vender tilbage til det oprindelige kontorsted, må søges i de ekstraordinære forhold, som krigen havde medført, og hvorunder sparekassens egne lokaler var blevet benyttet til befordringskontor for militæret.

Krigen fik også på anden måde indflydelse på sparekassens fortsatte drift; Fønss, der havde med forplejningen at gøre, var så uheldig under sit arbejde hermed, at et lod faldt ned og knuste en tå - han fik for tidlig støvler på, og en blodforgiftning medførte døden. Fønss, der kun blev 42 år, var meget afholdt;

således fortæller den kendte Kolding-skribent P. Eliassen, at Fønss var blevet en lille afgud blandt befolkningen, og at sjældent er der set et sådant følge i Kolding, som det, der fulgte Fønss til graven den 11. juni 1864. Et par år i forvejen var han blevet borgerrepræsentant og senere folketingsmand for kredsen.

I direktionsmødet den 30. august 1864, hvor etatsråd, herredsfoged Georg Christian Saxild blev direktionens formand i stedet for cancelliråd Dahl, der »havde begært sig endlediget«, valgtes hattemager Rasmus Rosenkilde til bogholder; han havde været assistent hos Fønss og var samtidig byens kæmner, hvorfor han averterede i avisen, at kæmnerforretningerne fremtidig ekspederedes fra sparekassens kontor. Tidligere var sparekassens forretninger blevet udført på hospitalsforstanderens kontor, så man har åbenbart ikke været så bange for at sammenblande de forskellige forretninger.

Den nyvalgte formand, Georg Christian Saxild, kom oprindelig til Kolding i 1837 som fuldmægtig hos borgmester Estrup; var i årene 1849-57 herredsfoged i Vendsyssel og kom så tilbage til Kolding som herredsfoged i »Andst, Slaugs, Jerlev og en del af Brusk Herred«. Han blev medlem af sparekassens bestyrelse i 1861, og Eliassen fortæller om ham, at han ligesom Fønss blev meget afholdt; som det særdeles godmodige og ejegode menneske, han var, ville han hellere klappe herredets syndere på skuldrene og således få dem til at love bod og bedring end han ville straffe dem.

Saxild var meget konservativ, men langtfra nogen bureaukrat - det skulle da være ved frokost-tid i sparekassen; når dette tidspunkt kom, blev døren »strængt spærret« - og så var det for resten lige meget, hvem der var ved døren, for Saxild og bogholderen, kæmner Rosenkilde, krævede madro!

I året 1866 køber sparekassen den tidligere nævnte hjørneejendom af enkefru Fønns og i januar 1879 vedtager man at købe naboejendommen af brændevinsbrænder N. J. Nielsen samt at lade udarbejde tegninger omfattende »lokale for kassen og plads for en bogholder«. Efter anbefaling af bygningsinspektør Winstrup, der havde udarbejdet tegningerne, vedtog man yderligere at købe matr. nr. 371 i Slotsgade af skibstømrer Jørgensens enke, og i november måned 1879 kunne man afholde direktionsmøde i sparekassens nye lokaler. Den gode brændevinsbrænder Nielsen finder man iøvrigt også nævnt på anden måde i Kolding bys historie, idet han sammen med en lang række af beboerne i Petersilliegade og Slotsgade figurerer på taksationskommissionens liste over tab ved krigshandlinger og besættelse i det for byen så skæbnesvangre år 1849.

I årene fra 1864 til 1880 steg sparekassens indlån fra ca. 250.000 kr. til ca. 1.250.000 kr.

Efter at sparekasseloven af 28. maj 1880 var trådt i kraft, vedtog direktionen - eller som man nu benævnte sig - bestyrerne for sparekassen, nye vedtægter for at bringe de hidtil gældende bestemmelser i overensstemmelse med de

Sparekassens anden bygning, opført 1879. Hjørnet af Slotsstræde og Slotsgade.

foreliggende forhold og iøvrigt at imødekomme lovens krav. Således havde man allerede i juni 1880 vedtaget at ansætte en revisor og bestemte nu, at der for at efterkomme lovens krav skulle vælges to revisorer, henholdsvis af Kolding byråd og Vejle amtsråd. Som de første revisorer valgtes proprietær H. Harboe, Skanderup, og landinspektør V. Pingel, Kolding. Harboe fungerede dog kun ganske kort tid som revisor, idet han valgtes til bogholder efter Rosenkilde, der var afgået ved døden i september måned 1880. Harboe var iøvrigt et fremtrædende medlem af Kolding Sejlklub, og i klubbens festskrift i anledning af 50 års jubilæet i 1931 skriver konsul Jacob Ræder: »... Harboe var især uopslidelig, som han selv udtrykte sig. Fra isen forsvandt fra fjorden, og til den atter meldte sig, sejlede Harboe med halvdæksbåden »Else« hver eneste dag, uden hensyn til vejret, fra havnen kl. 3 om eftermiddagen. Det var derfor med god grund, at vor bekendte visedigter Hannibal Marcus i »En ny og ganske gevaldig Sømandsvise ved sejlklubbens bal den 5. februar 1900 i et vers synger:

Strandhusekoner bru'er
om som'ren ingen klokke mer',
for når de Harboe skuer,
så ved de, hvad den er.
Hver dag fra deres stuer
hans kutter kan de se.
Hej komfaldera, hurra.
Og så er klokken 3.«

Sparekassens mangeårige formand, etatsråd Saxild, afgik ved døden den 29. marts 1885, hvorefter prokurator Marno Frederik Christian Zahn blev valgt ind i bestyrelsen den 4. april s.å., og i et senere møde i samme måned vælges han til formand. I en jubilæumsartikel fra sparekassens 50 års jubilæum i 1906 hedder det, at »det varede ikke længe efter Zahns indtræden, før ledelsen af sparekassen ganske gik over i hans hænder, og de nye vedtægter af 1886 betegner en vending i sparekassens historie«

De omtalte nye vedtægter indeholdt nemlig i modsætning til vedtægtsændringerne i 1881 gennemgribende forandringer - således blev den tidligere 9 mands bestyrelse afløst af en direktion - med Zahn som direktør - og et repræsentantskab med 8 medlemmer, hvoraf halvdelen skulle være fra byen og den anden halvdel fra omegnen. I lighed med den oprindelige »direktion« og senere bestyrelse var repræsentantskabet selvsupplerende. Endvidere erstattedes de to offentlig valgte revisorer af to af repræsentantskabet valgte. Som formand for det nye repræsentantskab valgtes kammerråd Thomas Flensburg Thomsen, medens kammerjunker, herredsfoged Chr. Fr. Tillisch og borgmester C. P. C. Schjørring valgtes til revisorer.

Man var nu nået hen i de vanskelige tider i 1880'ernes midte, hvor prisfald på vore landbrugsprodukter og rentenedgang optog sindene. Indlånsrenten, der efter de oprindelige vedtægter fra 1856 var fastsat til 3½ % og i vedtægterne af 1881 var sat op til 4 %, blev i september 1887 nedsat til 3⅗ %, medens udlånsrenten nedsattes fra 5 til 4½ %. Til trods herfor fortsatte stigningen i indlån dog med ca. 200.000 kr. om året. Priserne rettede sig noget mod udgangen af 1880'erne, men afløses af 90'ernes krise. For rentesatsernes vedkommende medførte forholdene pány nedgang - således blev indlånsrenten i en 6 mdr.'s afdeling nedsat fra 4 til 3⅗ % altså den samme rente som for indlån på alm. vilkår, og udlånsrenten blev på samme tidspunkt - marts 1895 - nedsat med ½ % til 4 %.

Kammerråd Thomas Flensburg Thomsen, der havde været medlem af bestyrelsen fra sparekassens stiftelse, og som tidligere nævnt formand for det senere repræsentantskab, døde i marts 1900 og købmand Carl Sophus Borch valgtes derefter til formand og forblev i denne stilling til sin død i 1918.

Århundredskiftet var nu passeret, og selv om man havde gennemlevet nogle år med ret betydelige kurstab, ja endog i 1901 havde måttet konstatere det hidtil største tab på udlån, så kunne man fejre 50 års jubilæet i 1906 med et indlån på over 5 mio. kr. og en reservefond på næsten ½ mio. kr., et resultat af Zahns mangeårige ledelse.

Zahn fortsatte endnu som direktør i fire år, idet han fratrådte i repræsentantskabsmødet den 8. december 1910 og blev efterfulgt af justitsråd, sagfører Holger Starup Jacobsen, der havde været medlem af bestyrelsen siden 1887.

Året efter fratræder bogholder Harboe, og i et møde den 6. januar 1911 udnæv-

nes daværende assistent i Privatbanken, P. Fasting, til bogholder, medens sagfører R. Kjøbmand udnævnes til kasserer.

I et møde i marts s.å. vedtages det, at nedsætte antallet af medlemmer i repræsentantskabet fra 8 til 6; i samme møde vedtages der regler for en pensionskasse for personalet.

Den første verdenskrig influerede ikke på sparekassens virksomhed ud over, at indskuddene under den store pengerigelighed steg i forstærket grad; fra 1914 til 1919 således med 2 mio. kr., medens de i den foregående femårsperiode fra 1909 til 1914 kun var steget med godt ½ mio. kr.

På baggrund af de vanskeligheder, som afviklingen af den første verdenskrigs højkonjunkturer skabte for bank-sektoren, klarede sparekasse-sektoren sig godt; denne gunstige position nød Spare- og Laanekassen for Kolding By og Omegn også godt af. I de 12 år, som forløb mellem krigens ophør og sparekassens 75 års jubilæum i 1931, voksede indskudskapitalen hurtigere end nogensinde før, fra knap 8 mio. kr. til ca. 18 mio. kr. En væsentlig del af denne tilvækst kom i 1922–23, vel nok navnlig som følge af, at et forholdsvis stort antal banklukninger sendte indskyderne fra banker til sparekasser.

I forbindelse med den ny sparekasselov fra 1919 blev der udarbejdet nye vedtægter i overensstemmelse med lovens krav. Herefter blev repræsentantskabet ændret til et tilsynsråd på 7 medlemmer, hvoraf 1 medlem vælges af handelsministeren, medens de øvrige er »6 i Kolding og dens omegn boende mænd, 3 fra byen og 3 fra omegnen.«

Formand for tilsynsrådet var på dette tidspunkt justitsråd Andreas Christian Møller, som havde efterfulgt Borch ved dennes død i 1918. Som det første »regeringsvalgte« medlem af tilsynsrådet blev udpeget kriminaldommer William E. Nielsen, som iøvrigt havde været sparekassens årsrevisor siden 1916.

Justitsråd Jacobsen, der havde beklædt posten som direktør siden 1911, afgik ved døden i februar 1922, og den daværende bogholder P. Fasting blev konstitueret som direktør og modtog endelig udnævnelse i tilsynsrådsmødet den 11. april s.å.

Der var nu gået mere end 40 år siden sparekassen flyttede ind i ejendommen på hjørnet af Slotsgade og Slotsstræde, og man måtte erkende, at lokalerne ikke mere var tidssvarende.

Efter forhandling med den daværende ejer af ejendommen på hjørnet af Slotsgade og Jernbanegade, tandlæge N. J. Westerlund, købte sparekassen ejendommen og udskrev derefter en konkurrence blandt byens arkitekter om en ny bygning på den erhvervede grund. Arkitekt Ernst Petersens forslag blev antaget, og man gik derefter i gang med opførelsen af den bygning, som vi kender i dag. Samtidig vedtog man at ombygge den gamle bygning, ligeledes efter forslag fra arkitekt Ernst Petersen, og den 7. juli 1924 kunne man afholde den før-

Hjørnet af Jernbanegade og Slotsgade før ombygningen i 1924.

ste kontordag i de nye lokaler. Kontortiden blev fastsat til kl. 10–15, og som noget nyt kunne man nu tilbyde kunderne oprettelse af check-konti, opbevaring af værdipapirer i depot og udleje af boks.

Den almindelige fremgang, der havde præget udviklingen de sidste mange år, blev nu brudt ved indgangen til 1930'erne; med udgangspunkt i Wall Street-krakket i 1929 bredte krisen sig til Europa og snart satte den sit alvorlige præg på dansk økonomi. I de følgende år, hvorunder landbruget blev hårdt ramt i form af afsætningsvanskeligheder med stadig faldende priser og industrien kunne notere en stigende arbejdsløshed, kunne det ikke undgås, at sparekassen blev berørt; fra 1932 til 1938 faldt sparekassens indlån således fra 18,5 mio. kr. til 17,2 mio. kr.

En ny sparekasselov blev vedtaget i maj 1937 – den gav sparekasserne forbedrede muligheder for at drive udlånsvirksomhed, og denne lov kom til at gælde helt frem til den nuværende sparekasselov af 1974, dog med visse ændringer, bl.a. i 1959.

Fabrikant, tømrermester A. C. Sørensen, der havde været medlem af bestyrelsen siden 1917 og havde beklædt formandsposten siden 1923, blev i 1939 afløst som formand af proprietær Viggo Hansen, Viuf.

Den 2. verdenskrigs udbrud i september 1939 og besættelsen af Danmark i april 1940 påvirkede naturligvis sparekassens drift på mange måder; allerede

Hjørnet af Slotsgade og Slotsstræde efter ombygningen 1924.

den 2. september 1939 blev der vedtaget en lov om begrænsning af udbetalinger fra bank- og sparekassekonti. Loven, der iøvrigt var en gentagelse af loven fra august 1914, tillod den enkelte kontohaver at hæve op til 300 kr. pr. uge. Selvom sparekassen umiddelbart efter krigsudbruddet måtte se indlån falde og udlån stige, så varede det ikke længe før udviklingen gik i den modsatte retning - indlån strømmede ind i sparekassen i et stadigt stigende tempo og udlån faldt. Forklaringen på denne radikale ændring må søges i den store kreditudvidelse, som blev fremtvunget af besættelsesmagten.

Denne udvikling medførte, at banker og sparekasser faktisk kom til at virke i den passive rolle som opsamlingssteder for disse mange penge, og i vidt omfang var henvist til enten at lade pengene gå videre til Danmarks Nationalbank som ledig kasse eller at købe obligationer.

Pengeinstitutterne havde endvidere gennem krigstidens love om pengebinding pligt til at binde en del af deres indlånsstigning på særlige kassereservekonti i Nationalbanken. Alene for sparekassen i Kolding betød dette, at der i foråret 1946 var bundet ca. 5 mio. kr. på denne måde.

Efter afslutningen af krigen i maj 1945 stod man nu over for nye opgaver. En umiddelbar følge af de ekstraordinære forhold var loven om ekstraordinær formueopgørelse, seddelombytning og forskellige kontrolforanstaltninger; den cirkulerende seddelmængde var ved krigens afslutning kommet op på ca. 5

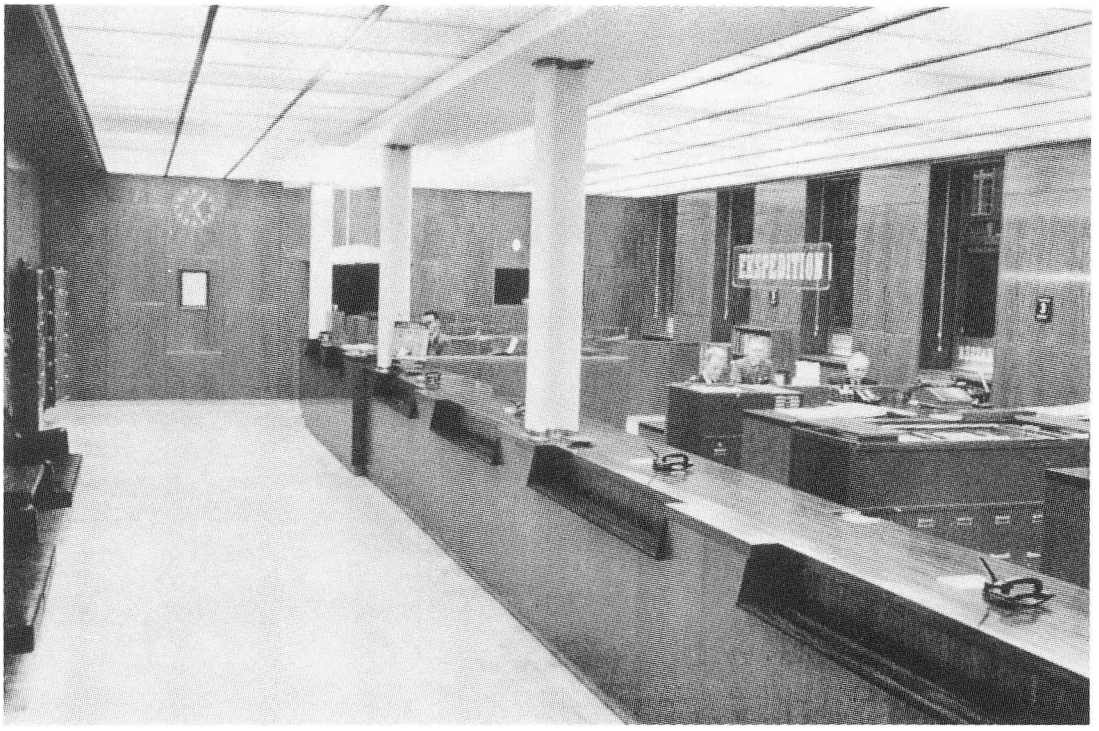

Interiør fra sparekassens ekspeditionslokale 1952.

gange det normale, så der var god grund til for Nationalbanken at iværksætte disse foranstaltninger.

En vis tilbageholdende forsigtighed prægede sparekassens udlånspolitik i de første efterkrigsår - til gengæld øgedes udlånstempoet meget stærkt, da man først tog fat; fra 1948 og frem til 1956 var der tale om næsten en tredobling af udlån, samtidig med, at man i lighed med landets øvrige sparekasser begyndte en omlægning af den hidtil førte udlånspolitik, idet de traditionelle lange lån måtte vige til fordel for låneformer med kortere løbetider - ikke alene for at imødekomme nye tiders behov, men også for at kunne betjene større lånegrupper end tidligere.

Sparekassens administrerende direktør siden 1922, P. Fasting, tog sin afsked i 1953 og kontorchef M. Søgaard-Pedersen blev udnævnt til direktør.

En gennemgribende ombygning og modernisering af sparekassens ejendom var blevet afsluttet i årene forinden, og udvidelsen af aktiviteterne medførte tillige, at sparekassen efterhånden overtog stadig flere lokaler i ejendommen.

100 års jubilæet i 1956 blev bl.a. markeret ved, at sparekassen skænkede byen bronceskulpturen »Siddende pige«, udført af billedhuggerinden Elise Heide Jørgensen; skulpturen er opstillet i den Botaniske Have ved det daværende Sct. Jørgens Hospital, hvor sparekassens virksomhed tog sin begyndelse.

Ekspeditionslokalet 1980.

Hvis man ser på de følgende 25 år, fra 1956 til 1981, så domineres perioden generelt af »de glade 60'ere«, oliekrisens 70'ere og dertil føjer sig starten på et 10-år, der af nogle allerede er benævnt som fattigfirserne, medens andre drister sig til at anlægge et mere optimistisk syn, måske med tanke på den sidste del af årtiet.

Set ud fra et sparekassemæssigt synspunkt kan man vel sige, at 60'erne var præget af ekspansion og stigende konkurrence – 70'erne var perioden, hvor der blev lagt stadig strammere bånd i form af indgreb og restriktioner omkring pengeinstitutternes virksomhed; bl.a. blev der som et led i den indkomstpolitiske lovgivning gennemført en lov i marts 1975 om pengeinstitutternes rentemarginal (forskellen mellem den gennemsnitlige ud- og indlånsrente), hvorefter den fremtidige rentemarginal ikke måtte overskride rentemarginalen i en forudgående basisperiode, der for sparekasserne omfattede årene 1972/73, 1973/74 og 1974/75. Der har dog i begyndelsen af 80'erne været tilløb til at løsne en smule. Udlånsloftet, der fra at være af midlertidig karakter efterhånden havde fået præg af en permanent ordning, blev således suspenderet i november 1980 efter forhandlinger mellem Nationalbanken og pengeinstitut-organisationerne, ganske vist på et tidspunkt, hvor efterspørgslens bortfald i nogen grad havde fjernet den restriktive effekt.

Et længe næret ønske fra sparekasserne om en ny sparekasselov blev opfyldt, idet loven om banker og sparekasser, der blev vedtaget i april 1974, trådte i

»Julestue« 1980 i ekspeditionslokalet.

kraft den 1. januar 1975; denne lov ligestiller med hensyn til virksomhedsområde begge arter af pengeinstitutter, og det var nu op til sparekasserne at udnytte de nye muligheder.

For Sparekassen Kolding - sparekassens navn fra 1971 - var hele perioden 1956-81 præget af en konstant stigende udvikling målt på såvel udlån som indlån. Ved udgangen af regnskabsåret 1968/69 havde udlån passeret de 100 mio. kr., medens indlån var på godt 125 mio kr., og som det fremgår af oversigten over aktiver/passiver ved begyndelsen af indeværende år, er udlån vokset til 285 mio kr. og indlån til 407 mio kr.

Den vel nok mest skelsættende begivenhed i sparekassens 125-årige historie finder også sted i denne periode, nemlig fusionen med Sparekassen Bikuben, med virkning fra den 1. april 1974. Sammen med Sparekassen Kolding havde to andre jyske sparekasser, nemlig Silkeborg Sparekasse og Esbjerg og Omegns Sparekasse, ført forhandlinger med Bikuben og Sparekassen Fyn, der i forvejen var sammensluttede. Bag fusionsforhandlingerne lå ønsket om at kunne udnytte stordriftens fordele, ikke alene ved løsningen af de større kapitalkrævende opgaver, men også ved en bedre udnyttelse af den landsdækkende sparekasses ressourcer. Med fusionsaftalen indgik Sparekassen Kolding nu i Bikubens organisatoriske opbygning som en selvstændig, lokal enhed - garantkreds nr. 21. Sparekassen havde jo ikke tidligere været garantsparekasse, og det var derfor med nogen spænding, at man imødeså udviklin-

gen. Efter en forsigtig start viste der sig en stadig stigende interesse for garantordningen, og i jubilæumsåret 1981 forventer man at have tegnet garant nr. 2.000; sparekassen tager denne glædelige udvikling som et udtryk for en god interesse for dens virksomhed, og det stadig stigende antal deltagere i de årlige garantmøder bekræfter denne opfattelse.

Det lokale tilsynsråd, der gennem årene havde været selvsupplerende, vælges nu af og blandt garanterne, der på denne måde udøver den lokale medindflydelse på sparekassens virksomhed - en medindflydelse, der også udøves på landsplan gennem tilsynsrådets valg af medlemmer til repræsentantskabet, der er den øverste ledelse for hele Sparekassen Bikuben. For Koldings vedkommende drejer det sig om valg af 3 medlemmer til repræsentantskabet, der består af 117 medlemmer, idet man tilstræber, at repræsentantskabets sammensætning understreger Bikubens landsdækkende karakter, og der tages i øvrigt hensyn til antallet af garanter, garantikapitalens størrelse og indlånets størrelse i området. Endelig kan det nævnes, at blandt de 9 medlemmer af repræsentantskabet, som dette vælger til bestyrelsen, er Kolding repræsenteret ved fhv. borgmester Peter Ravn; bestyrelsen forestår sammen med Fællesdirektionen ledelsen af hele Bikuben.

Konsul, grosserer Oscar Christensen, som havde været medlem af tilsynsrådet siden 1923 og dets næstformand siden 1939, havde i maj 1957 afløst Viggo Hansen som formand og varetog dette hverv til juni 1968, hvor han blev afløst af politimester Sten H. Clausen. Efter Sten H. Clausens død i marts 1969 blev tømrermester Jens Refsgaard-Iversen valgt til formand; efter J. Refsgaard-Iversen var fratrådt ved udgangen af 1975 og viceamtsborgmester, fabrikant Poul Sørensen, havde varetaget formandsposten i de første måneder af 1976, valgtes tilsynsrådets nuværende formand, autoforhandler Vagn Jacobsen.

Sparekassens direktør gennem mere end 25 år, M. Søgaard-Pedersen, tog sin afsked med udgangen af juni måned 1979 og afsluttede dermed en usædvanlig karriere i sparekassen. M. Søgaard-Pedersen blev ansat allerede i 1922, og bortset fra fire års ansættelse i Banken for Brørup og Omegn har han således været med til at præge udviklingen i over 50 år - en udvikling fra den lille sparekasse med 4 medarbejdere og et indlån på ca. 12 mio. kr. til en sparekasse med omkring 100 medarbejdere og et indlån på næsten 400 mio. kr., samtidig med, at sparekasse-virksomheden har undergået en total ændring. Som M. Søgaard-Pedersens efterfølger valgte tilsynsrådet sparekassens daværende kreditchef, Paul Jepsen.

Hvordan vil de kommende års udvikling så forme sig for Sparekassen Bikuben - Kolding?

Som det også vil fremgå af Ole Zacchis efterfølgende indlæg om »sparekassernes rolle i 80ernes samfund«, vil sparekassens fremtidige virksomhed ud over den stærkt øgede konkurrence blive præget af nye opgaver og en omfattende teknologisk udvikling -

Garant-mødet i marts 1981

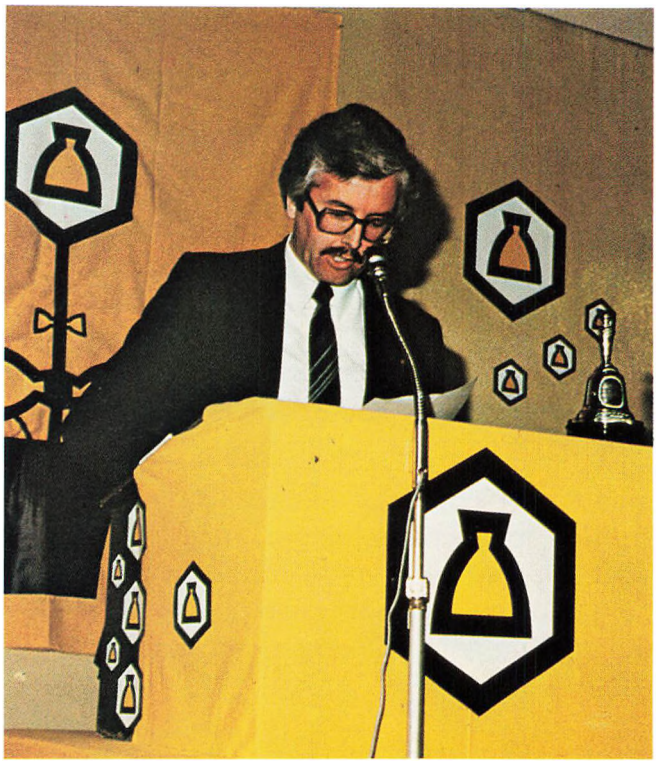

Direktør Paul Jepsen aflægger beretning.

Garantmødet havde samlet over 700 deltagere.

de nuværende On-line terminaler udskiftes med 2. generations EDB-udstyr sideløbende med udviklingen af nye systemer,

det stadig stigende administrative arbejde med obligationer i takt med den kraftige udvikling af obligationsmarkedet erstattes af indskrivning på en Værdipapircentral, hvorefter alle funktioner som effektuering af den daglige omsætning, opbevaring, indløsning af kuponer og udtrukne obligationer foretages ved EDB-transaktioner fra konto til konto,

en videre udbygning af betalingsservice-området og anvendelsen af købekort -

nogle få eksempler på den teknologiske forbedring - en udvikling, der vil stille store krav til omstillingsevnen hos alle, men samtidig skulle give mulighed for bedre tid til kundebetjening og økonomisk rådgivning.

Som medlem af en landsdækkende sparekasse med en decentral opbygning, der giver mulighed for at træffe hurtige, lokale beslutninger, en god tilslutning fra vore garanter, et godt udbygget filial-net samt et veluddannet personale, har Sparekassen Bikuben - Kolding gode muligheder for en positiv udvikling i de kommende år med en central placering som Koldings egen sparekasse til gavn for byen og egnen.

Sammenslutningen med sparekasser i oplandet og udbygningen af filialnettet

Lunderskov afdeling, Storegade 24, Lunderskov.

I jubilæumsskriftet fra 1956 kunne man med en vis stolthed fortælle, at man året forinden, nemlig den 11. oktober 1955, havde åbnet en filial, Lunderskov Sparekasse, på Storegade i Lunderskov, foreløbig med åbningstid hver dag fra kl. 10-12.

Fra en forsigtig start udviklede Lunderskov Sparekasse sig på en sådan måde, at man i sommeren 1969 kunne gå over til heldagsåbning, efter at afdelingen havde været genstand for en omfattende ombygning.

Lunderskov Sparekasse har også på anden måde været med til »at træde børneskoene«, idet afdelingen, som det første pengeinstitut i politikredsen, var udsat for et væbnet røveri i november 1970, hvor det lykkedes 3 maskerede personer at slippe bort med 18.000 kr.

Jordrup afdeling, Hovedgaden 14, Jordrup.

Liberaliseringen af den gamle sparekasselov i 1959 medførte en kraftig ændring i den tidligere udlånspolitik. Der var nu åbnet adgang til at yde lån på vilkår, der kunne tilgodese de nye krav, der blev stillet fra kundekredsen i takt med ændringerne i samfundet. Denne udvikling medførte bl.a., at mange små sognesparekasser foruden at skulle tilpasse sig den nye struktur også blev udsat for et stærkt forøget lånebehov – begge dele medvirkende til at fremme tanken om sammenslutning eller øget samarbejde med en større sparekasse.

Således rettede direktionen for Spare- og Laanekassen for Lejrskov-Jordrup Sogne og Omegn i foråret 1961 henvendelse til sparekassen i Kolding med henblik på en evt. fusion.

Efter at der var opnået enighed om at omdanne sparekassen i Jordrup, der på dette tidspunkt havde en balance på ca. 700.000 kr., til en filial af sparekassen i Kolding, blev der købt en ejendom på Hovedgaden, og her indrettede man ekspeditionslokaler til afløsning af de tidligere lejede lokaler.

Fra efteråret 1961 fortsatte den mangeårige sognesparekasse virksomheden som Lejrskov-Jordrup Sparekasse.

Bramdrupdam afdeling, Vejlevej 343, Kolding.

I oktober 1962 blev »Ejendomsaktieselskabet af 4. oktober 1962« stiftet af de daværende tre lokale pengeinstitutter, nemlig Kolding Folkebank A/S, Bank-A/S Kolding Laane- og Diskontokasse samt sparekassen. Formålet med dette selskab var at erhverve, bebygge og administrere faste ejendomme, og sidst i oktober måned samme år købte selskabet tre ejendomme på hjørnet af Haderslevvej og Agtrupvej med nedrivning for øje. I august 1963 blev der udskrevet en konkurrence blandt danske arkitekter om forslag til en bank- og sparekassebygning, der primært skulle indeholde filialkontorer for de tre pengeinstitutter – således at »alle tre filialkontorer bliver lige attråværdige« – som det blev oplyst i indbydelsen til konkurrencen.

Konkurrencen blev vundet af arkitekterne Niels Andersen og Salli Besiakow, København, til hvem arbejdet blev overdraget.

Det samarbejde, der hermed var indledt i ejendomsaktieselskabets regie, påkaldte sig stor opmærksomhed i bank- og sparekassekredse – det var jo ret usædvanligt, at man samarbejdede om netop placering af filialer i samme område, selv om der også kunne være fordele forbundet dermed.

I 1964 købte selskabet endnu en ejendom – denne gang i Bramdrupdam, hvor der blev indrettet filialer til hver af de tre deltagende pengeinstitutter i ejendommen Vejlevej 343.

Sønderport afdeling, Agtrupvej 2C, Kolding.

Det store arbejde på hjørnegrunden Haderslevvej-Agtrupvej nærmede sig sin afslutning i 1966, men først efter flere udsættelser kunne de tre afdelinger åbne den 20. december 1966 i det store kompleks, som ret hurtigt i folkemunde blev døbt »Kobberhuset« eller »Kobberbjerget«. En navnekonkurrence udskrevet blandt medarbejderne i de respektive pengeinstitutter gav som resultat, at navnet »Sønderport« blev knyttet til såvel afdelingerne som selve lokaliteten.

Vamdrup afdeling, Østergade 4, Vamdrup.

Et samarbejde gennem flere år med Vamdrup Sparekasse førte i 1968 til, at denne sparekasse, stiftet allerede i 1882 og nu byens sidste selvstændige pengeinstitut, besluttede sig til en fusion med sparekassen i Kolding; en stærkt medvirkende årsag hertil var den rivende udvikling, som Vamdrup var inde i, og som stillede meget store krav til de lokale pengeinstitutter.

Fra starten og indtil 1904 havde Vamdrup Sparekasse lokaler i V. Vamdrup skole, hvorefter den flyttede til sognefoged J. Paulins ejendom i Vestergade; i årene 1918-24 havde sparekassen til huse i snedker Tingleffs ejendom i Østergade og derefter i sparekassens nuværende ejendom, Østergade 4. Denne ejendom blev ombygget i forbindelse med fusionen i 1968.

Vonsild afdeling, Vonsildvej 36, Kolding.

I 1971, hvor man skiftede navn til Sparekassen Kolding, skete der en kraftig forøgelse af antallet af filialer; allerede den 22. februar blev Vonsild Sparekasse, en nyoprettet afdeling, indviet. Ekspeditionslokalet var indrettet i det tidligere kommunekontor, der bød på gode og velbeliggende lokaler.

Med baggrund i den stærke udvikling i Sdr. Bjært området fusionerede Sdr. Bjært og Vejstrup Sognes Sparekasse med Sparekassen Kolding den 31. marts 1971.

Sparekassen i Sdr. Bjært var stiftet allerede den 10. marts 1867 som en af landets første sognesparekasser. I den første tid havde sparekassen hverken bestemt lokale eller kontortid. Bestyrelsen samledes een gang om måneden på et sted, der blev bekendtgjort ved kirken. Fra 1879 til 1950 havde sparekassen lokaler på Sdr. Bjært kro, hvorefter man fik egen ejendom; da lokalerne her blev for små, flyttede man til den nuværende ejendom i 1970.

Sdr. Bjært Sparekasse havde gennem årene opbygget sit eget filialnet - en filial i Hejls oprettet allerede i 1892, en filial i Taps fra 1903 og endelig en filial i Sdr. Stenderup fra 1923. Endvidere var der i samarbejde med Kolding oprettet en filial i Vejstrup i 1969, ved hvilken lejlighed Taps-filialen blev nedlagt.

Ved en sammenkomst i anledning af fusionen, hvor der blev udtrykt mange gode ønsker for fremtiden, blev det forudgående samarbejde og fusionen af

Sdr. Bjert afdeling, Åvænget 1, Bjert.

en af talerne omtalt som »en forlovelse, der nu var sluttet med indgåelsen af et fornuft-ægteskab«.

Som den sidste i rækken af tidligere selvstændige sparekasser valgte Ødis Sogns Spare- og Laanekasse at fusionere med virkning fra den 1. april 1971.

Sparekassen i Ødis var oprettet allerede i 1880 – kontortiden var dengang 1. søndag i hver måned kl. 15 på Ødis kro; det gik udmærket indtil omkring år 1900, da man kom ud i en svær krise. Man fortsatte dog og kunne ved fusionen notere et indlån på knap 4 mio. kr. I 1967 kunne sparekassen tage en ny kontorbygning med ekspeditions- og mødelokale i brug.

Som et fælles træk hos de fire sognesparekasser kan nævnes, at det daglige arbejde fortsatte under ledelse af de hidtilværende ledere, hvorved man i høj grad kunne bevare det nære forhold til kunderne.

I september 1971 åbnede man filialen i højhusene på Tvedvej, hvor man havde lejet lokaler hos Vejle Amts Boligselskab i det såkaldte »Kollektivhus«.

Med henblik på etablering af en filial i Seest området blev det i samme efterår besluttet at købe ejendommen Seestvej 1 og indrette den til sparekasse-virksomhed. Den velbeliggende ejendom har gennem årene tjent flere formål, bl.a. købmandsforretning og indtil overtagelsen malerforretning.

Efter en gennemgribende ombygning åbnede filialen i Seest den 1. februar 1972.

Hejls afdeling, Hejls Landevej 45, Hejls.

Sdr. Stenderup afdeling, Stenderupvej 206, Varmark.

Vejstrup afdeling, Sjølundgade 13, Sjølund.

Ødis afdeling, Steppingvej 10, Ødis.

Tvedvej afdeling, Kløvervej 33, Kolding.

Seest afdeling, Seestvej 1, Kolding.

Bredgade afdeling, Bredgade 10, Kolding.

I 1973 dukkede navnet Bikuben op i Koldings bybillede, idet den daværende JAK-bank fusionerede med Sparekassen Bikuben; bankens afdeling på hjørnet af Rendebanen og Bredgade i K.F.U.K.'s ejendom fortsatte herefter som Bikube-filial for endelig i året efter at blive sammenlagt med Sparekassen Kolding, da denne valgte at fusionere med Bikuben. Ejendommen blev erhvervet, og lokalerne, der gennem årene havde tjent mange forskellige formål, bl.a. bibliotek og politivagt, gennemgik en omfattende modernisering.

Munkebo afdeling, Galgebjergvej 6, Kolding.

Som den sidste i rækken af nuværende filialer blev Munkebo afdelingen åbnet i august 1975 beliggende i en nybygget ejendom i tilknytning til Munkebo-centret.

En i sommeren 1976 oprettet filial i Strandhuse området er i overensstemmelse med nye principper for filialers rentabilitet blevet nedlagt i 1980.

Sparekassen Koldings fond

Som et led i fusionsaftalen mellem Bikuben og Sparekassen Kolding blev der af Sparekassen Koldings egenkapital hensat to millioner kroner til en fond – »Sparekassen Koldings fond«, hvis renter skal anvendes til almengavnlige formål i Kolding og omegn, og i henhold til den nævnte fusionsaftale blev der herefter af tilsynsrådet i Kolding udarbejdet en fundats for fonden.

I denne fundats hedder det blandt andet, at fondens renteindtægt efter foretagne, pligtige henlæggelser og afholdelse af fondens udgifter til administration og revision anvendes til »almengavnlige formål, herunder støtte til erhvervslivet og støtte til ungdommen, og til andre velgørende og kulturelle formål, alt med særligt henblik på Sparekassen Koldings naturlige område«.

Fonden, der har en bestyrelse på syv medlemmer, har siden dens stiftelse uddelt ca. kr. 350.000 til de nævnte formål.

Bikubens sponsorvirksomhed

Gennem sponsorvirksomheden ønsker Sparekassen Bikuben at yde en hjælp til de mange forskellige sportsgrene, idet man finder, at det er en naturlig forpligtelse at støtte et ungdomsarbejde på denne måde.

I Kolding har man gennem mange år haft en nær kontakt med idrætslivet – en forbindelse, der gennem foreningernes gamle protokoller kan spores næsten 100 år tilbage . . .

Fodbold.

Atletik.

Håndbold.

Sejlsport.

Sparekassens nuværende tilsynsråd

Fra venstre: telefonovermekaniker Hugo Nørlem Jensen,
proprietær Erik Schultz,
autoforhandler Vagn Jacobsen, formand,
fhv. borgmester Peter Ravn, medlem af bestyrelsen,
fabrikant Poul Sørensen,
proprietær Otto Terp-Hansen, næstformand,
murermester Viggo Sørensen.

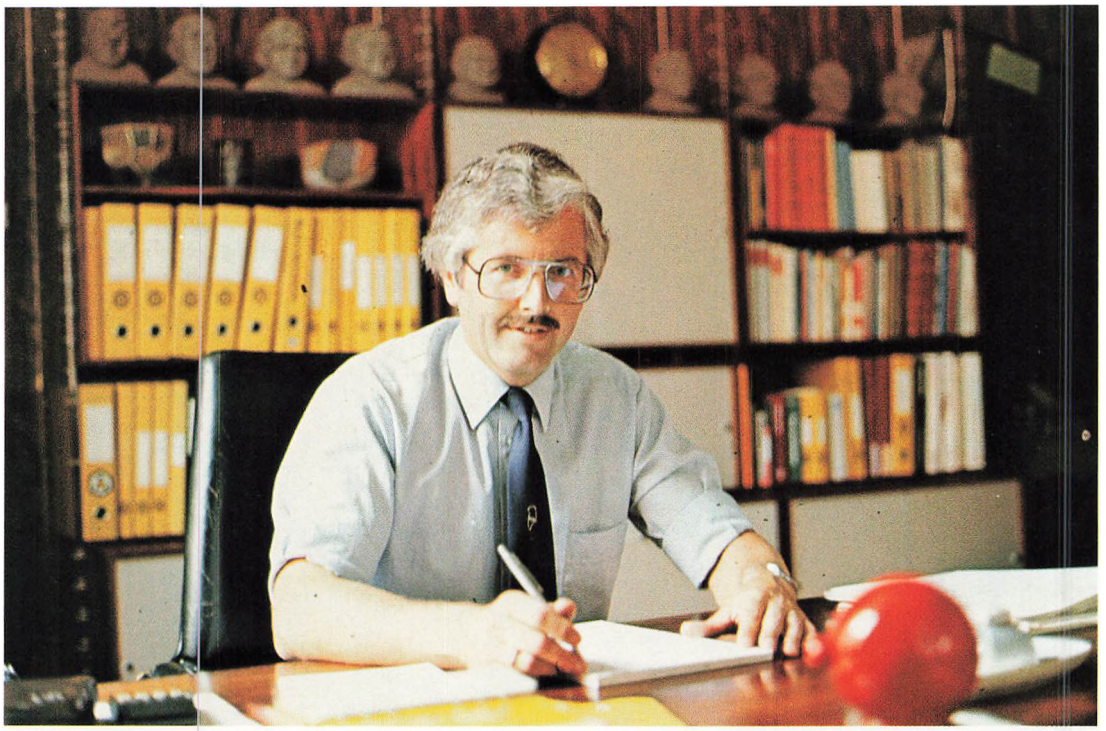

Direktør Paul Jepsen.

Sparekassens medarbejdere.

Oversigt over sparekassens balance (i sammendrag) i jubilæumsårene 1931, 1956 og 1981

Tallene giver et indtryk af den store udvikling i de sidste 50 år

Aktiver	01/04 1931	01/04 1956	01/01 1981
Kassebeholdning	58.930	193.745	9.297.759
Tilgodehavender i banker og sparekasser	681.308	2.771.564	180.867.349
Fondsbeholdning	4.469.912	9.855.879	
Udlån	13.916.845	30.226.814	285.724.522
Garantidebitorer			34.854.626
Faste ejendomme	400.000	600.000	18.909.414
Maskiner og inventar	1	60.000	2.114.365
Andre debetposter	459.100	613.223	10.651.714
	19.986.096	44.321.225	542.419.749
Passiver			
Indlån	18.072.336	41.331.337	407.598.182
Afgivne garantier			34.854.626
Andre kreditposter	367.730	1.046.898	26.273.494
Ansv. indskudskapital			14.568.000
Egenkapital	1.546.030	1.942.990	59.125.447*
	19.986.096	44.321.225	542.419.749

*) Egenkapitalen, incl. garantikapital 8.156.000, indgår som en del af egenkapitalen i hele Sparekassen Bikuben.

Sparekassernes rolle i 80'ernes samfund

Af *Ole Zacchi*

I De ydre rammer, dvs. den samfundsøkonomiske udvikling i 1980'erne i Danmark

a) Vi står midt i en **økonomisk krise,** præget af såvel **intern uligevægt** (ledighed på ca. 250.000) og **ekstern uligevægt** (underskud på betalingsbalancen på ca. 12-14 mia. kr. årligt samt **nettogæld til udlandet** på godt 100 mia. kr.).

Hertil kommer et faldende og meget lavt niveau for **investeringerne,** så lavt at man må konstatere, at udbygningen af produktionsapparatet er ophørt, og at det endog kniber med at opretholde det eksisterende apparat, og det endda på trods af den lange række af erhvervsfremmende foranstaltninger, der er gennemført. Krisen synes især at kunne tilskrives tre forhold:

For det første en **for hurtig udbygning af den offentlige sektor** på bekostning af konkurrencesektoren, dvs. eksport- og importkonkurrerende erhverv (intern årsag).

For det andet **den voldsomme bytteforholdsforringelse som følge af energiprisstigningerne** (ekstern årsag).

For det tredie **den internationale økonomiske krise** og den **krisepolitik** dette har udløst i de førende lande, eksempelvis det høje renteniveau og den høje dollarkurs (ekstern årsag).

Det er altså rimeligt og rigtigt at sige, at vi dels selv er skyld i miseren, dels er påført den udefra.

b) Hvad lyder **prognosen** fra resten af 80'erne da på?

Krisen varer omkring 2 år endnu, og bunden nås i 1982. Herefter begynder et økonomisk opsving, der hastigt tager til i styrke og i løbet af 2. halvdel af 80'erne tilvejebringer en ganske tilfredsstillende balance i dansk økonomi. Ledigheden falder stærkt og på en række områder bliver der mangel på arbejdskraft. Betalingsbalanceunderskuddet går ned og omkring 1990 vil der være pænt overskud, således at vi vil være igang med en mærkbar afvikling af vores udlandsgæld. Erhvervsinvesteringerne vil igen være oppe på det høje niveau, der karakteriserede begyndelsen af 1960'erne.

Den **optimistiske prognose** baseres på følgende faktorer:

1) Virkningerne af **det langsigtede økonomiske handlingsprogram,** der påbegyndtes i efteråret 1979, viser sig i form af en markant forbedring af **den danske økonomis internationale konkurrenceevne** og i form af **en klar opbremsning i væksten i den offentlige sektor.**

2) **Olie- og gasindtægterne fra Nordsøen** begynder for alvor at strømme ind i 1984-85, efter at man indtil da næsten kun har mærket de store investeringsudgifter. Kombineret med **energibesparelsespolitikken** vil dette betyde en væsentlig reduktion af den danske økonomis afhængighed af energiimport.

3) **Væksten i arbejdsstyrken,** som har spillet en væsentlig rolle for stigningen i ledigheden siden 1973, hører op omkring 1984-85 eller måske endda før. Det skyldes, at kvindernes arbejdsfrekvens til den tid er steget til et mætningspunkt. (Alle kvinder af hus). Herved sker en automatisk stramning af finanspolitikken i form af opbremsning i væksten i dagpengeudgifterne.

4) **Den økonomiske politik i de toneangivende lande bliver lagt om,** når det inden for de næste par år viser sig, at den konservative, monetaristiske politik ikke kan opvise de lovede resultater. Renten vil blive sænket og en mere ekspansiv finanspolitik iværksat.

   Denne udviklings talmæssige konsekvenser for de centrale økonomiske størrelser er illustreret i vedlagte **tabel 1** over forsyningsbalancen i Danmark frem til 1995.

II Udviklingen i det danske finansielle system i 1980'erne

Den ovenfor skitserede økonomiske udvikling vil være en central del af de faktorer, der til sammen vil være afgørende for udviklingen i det finansielle system i 80'erne. Denne udvikling kan anskues fra en række synsvinkler, hvoraf jeg har valgt følgende:

1) **Udviklingen i kreditgivningen** (dækning af finansieringsbehovene).
   Der henvises til vedlagte **tabel 2.**

2) **Udviklingsbeholdningerne af finansielle fordringer** (dækning af placeringsønskerne).
   Der henvises til vedlagte **tabel 3.**

   Ved at sammenholde disse tabeller fremgår, at der kun på et punkt synes at være alvorlig uoverensstemmelse mellem det finansielle systems efterspørgsels- og udbudsside. Det drejer sig om **risikovillig kapital,** det område, der altid har været det danske finansielle systems akilleshæl. Her vil efterspørgslen være stor, men udbuddet begrænset, medmindre der sker nyskabelser, jfr. nedenfor.

   Hertil kommer, at den voldsomme vækst i **Placeringskapaciteten hos forsikringsselskaber og pensionskasser** vil blive modificeret af en skattereform, jfr. nedenfor.

3) Der må påregnes en fortsat **omlægning af pengepolitikken** i retning af øget vægt på markedsstyring og på statslig låntagning i udlandet og gradvis lempelse af adgangen til at yde kronefinansiering til erhvervslivet.

4) Gennemførelse af **en skattereform.** Mest sandsynligt er en renteskat samt omlægning, der favoriserer overgang til **indeksfinansiering.**

5) **Teknologiske fremskridt** af hidtil ukendt styrke (microprocessorer) med voldsomme konsekvenser for organisation, struktur og produktivitet i det finansielle system.

III Udviklingen i 80'erne, set fra et sparekassesynspunkt

På basis af denne analyse skal forsøges nogle tentative konklusioner vedr. sparekassernes situation i resten af 1980'erne.

a) **Konkurrencen bliver hårdere end nogensinde før.**
Det skyldes:

1) En forkert prispolitik i sparekasserne (og bankerne) For stor **rentemarginal** og for mange gratisydelser. Løsningen er **gebyrer** og hermed afkastning af rentemarginalen samt (naturligvis) en hård omkostningspolitik. Noget sådant er som bekendt allerede igang. Som eksempel kan nævnes PKK = Pengeinstitutternes Købe- og Kreditkort - a/s (Dan-kortet) og checkgebyrerne.

2) **Ekspansionen ligger på erhvervsområdet.**
Det er erhvervslivet, der skal ekspandere i resten af 80'erne. Kampen om virksomhedskunderne med bankerne, realkreditinstitutterne og forsikringsselskaber og pensionskasserne bliver hård. Dog hjælper det, at mange af **fremtidens virksomhedsigangsættere** allerede er kunder i sparekasserne. Den virksomhed, der stiftes i morgen, kan udmærket være Bikubens største og bedste kunde om ti år. Derimod er det næppe tilrådeligt at sætte for meget ind på at få etablerede virksomheder som kunder.

   En anden mulighed på erhvervsområdet er at udbygge sammenarbejdet med forsikringsselskabet og pensionskasser om **overførsel af risikovillig kapital til erhvervslivet,** således at **afkast**risikoen bæres af forsikringsselskabet, resp. pensionskassen, mens **kredit**risikoen bæres af sparekassen.

3) **Den mere markedsorienterede pengepolitik**
Der er næppe tvivl om, at 60'ernes og 70'ernes restriktionsprægede pengepolitik har virket **strukturkonserverende og konkurrencebegrænsende** og derved givet som en **sovepude.** De i de seneste år begyndte omlægninger af pengepolitikken i mere markedsorienteret retning peger således i retning af **skærpet konkurrence** og krav om **øget omkost-**

ningsbevidsthed. Den ekspansion i ressourceforbrug, der prægede det finansielle system i 1960'erne og 1970'erne, vil således ikke kunne fortsætte i 80'erne. Styringskravene vil for den enkelte sparekasse øges stærkt.

b) Den tekniske udvikling

Som allerede nævnt, må der i resten af 1980'erne forventes en teknisk udvikling, der inden for sådanne servicefag som sparekasserne må påregnes at medføre en række fundamentale konsekvenser, dels i form af nye produkter, dels ny organisation og struktur, herunder filialstruktur. Der er næppe tvivl om, at resultatet vil blive, at man i sparekasserne (og bankerne) om ti år vil beskæftige langt færre (vel kun ⅔ af i dag), men til gengæld langt mere kvalificerede personer, som iøvrigt vil være i stand til at producere langt flere og mere komplicerede finansielle serviceydelser end nogensinde før. Den tekniske udvikling vil være en væsentlig forudsætning for at løse den ovenfor nævnte styringsproblematik.

IV Konklusion

Der synes således ingen tvivl om, at der både vil være **behov for** og **plads til sparekasserne** i fremtidens finansielle system. Men om der bliver tale om en orkesterplads eller en plads på galleriet, er i meget høj grad op til sparekasserne selv. Helt sikkert er det i hvert fald, at nogen friplads vil der ikke blive tale om. Kampen om de gode pladser vil blive hårdere end nogensinde, og i stykket der opføres på scenen, vil de dystre toner dominere et par år endnu.

TABEL 1

Forsyningsbalancen for Danmark 1949-1995

Gennemsnitlig årlig vækst i faste priser	1949-62	1963-73	1974-79	1980-84	1985-95
	pct. p.a.				
Tilgang:					
Bruttonationalproduktet ...	4,2	4,6	2,1	2,0	3¾
Import af varer og tjenester.	9,8	7,0	2,4	1,1	4¾
Anvendelse:					
Eksport af varer og tjenester	10,3	7,0	4,2	5,7	5¼
Privat forbrug	3,4	3,8	2,3	÷ 0,1	3½
Offentligt forbrug.....	4,0	5,3	4,1	1,4	¼
Faste erhvervsinvesteringer	8,7	4,6	1,4	2,3	6½
Offentlige investeringer....	10,4	7,4	÷ 1,3	÷ 4,9	3¼
Boliginvesteringer.....	5,8	8,8	÷ 6,6	÷ 3,5	6
Lagerinvesteringer[1])	1,2	0,7	0,5	0,4	1

1) I procent af bruttonationalproduktet.

TABEL 2

Udviklingen i kreditgivningen (dækning af finansieringsbehovene)

Gennemsnitlig udvikling	1970-80	1980-85	1985-90
Pengeinstitutternes udlån	÷	÷	+
Børsnoterede obligationer:			
Statsgældsbeviser og -obligationer	+	+	÷
Realkreditobligationer m.v.....		0	+
Statens indenlandske långivning.....	÷	+	÷
Forsikringsselskabers og pensionskassers direkte udlån.....	0	+	+
Private pantebreve	÷	÷	÷
Låntagning i udlandet:			
Offentlig sektor	+	+	0
Privat sektor	+	0	÷

\+ = stigning **over** det samlede gennemsnit
0 = stigning som det samlede gennemsnit
÷ = stigning **under** det samlede gennemsnit

TABEL 3

Udviklingen i den private, ikke-finansielle sektors beholdninger af finansielle fordringer (dækning af placeringsønsker)

Gennemsnitlig udvikling	1970-80	1980-85	1985-90
Indlån i pengeinstitutterne:			
Anfordringsindlån	÷	÷	÷
Opsigelsesindlån, særlige,	+	+	+
Opsigelsesindlån, aftale	(+)	÷	0
Opsigelsesindlån, andre	÷	÷	÷
Statsgældsbeviser og -obligationer	(+)	+	+
Realkreditobligationer	(+)		
Private pantebreve	(+)	÷	÷
Opsparing i livsforsikringsselskaber og pensionskasser	+	+	+
Aktier, andelsbeviser m.v.	÷	+	+

\+ = stigning **over** det samlede gennemsnit
0 = stigning **som** det samlede gennemsnit
÷ = stigning **under** det samlede gennemsnit
() = ændret tendens i løbet af perioden

GLIMT *fra svundne dages Kolding –*

Søndergade set fra Helligkorsgade ca. 1865.

og GLIMT *fra . . .*

KOLDING
ÅRETS BY

Søndergade 1981 set fra Helligkorsgade.
Gaden blev for nogle år siden omdannet til sive- og gågade.

Sønderbro ca. 1935.

Vestergade 1875.

Søndergade 1981. Brostrædes forlængelse til Bredgade under arbejde.

Bredgade 1981. Udvidelsen af rådhuset.

Slotsbanken (Fredericiagade) ca. 1900.

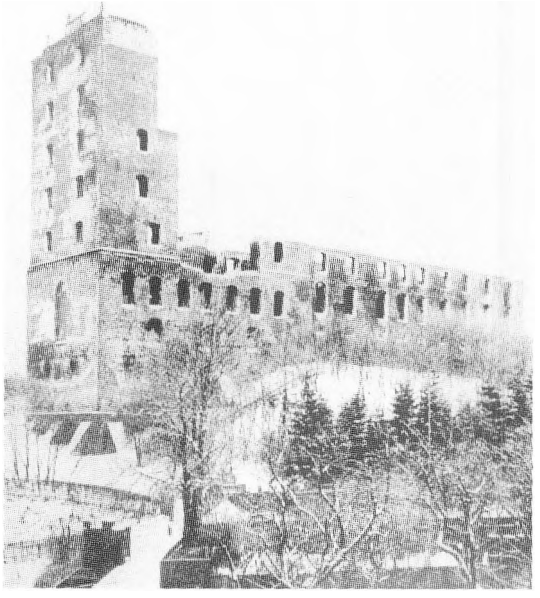

Koldinghus slotsruin ca. 1900.

Fredericiagade 1981.

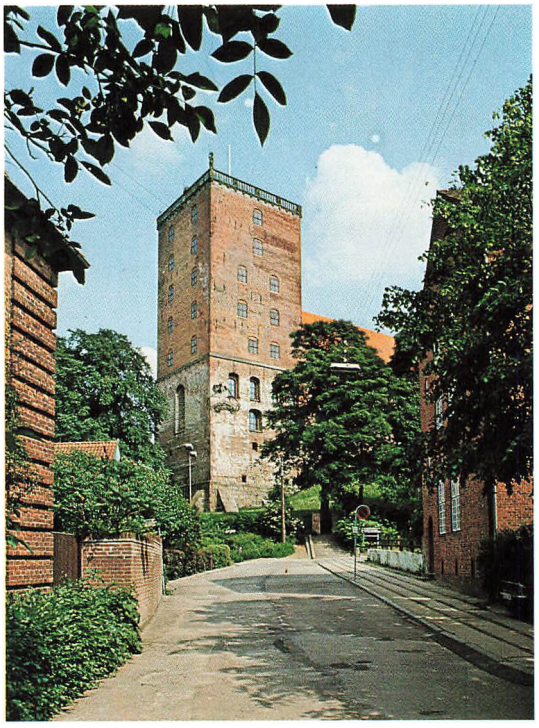

Koldinghus 1981.

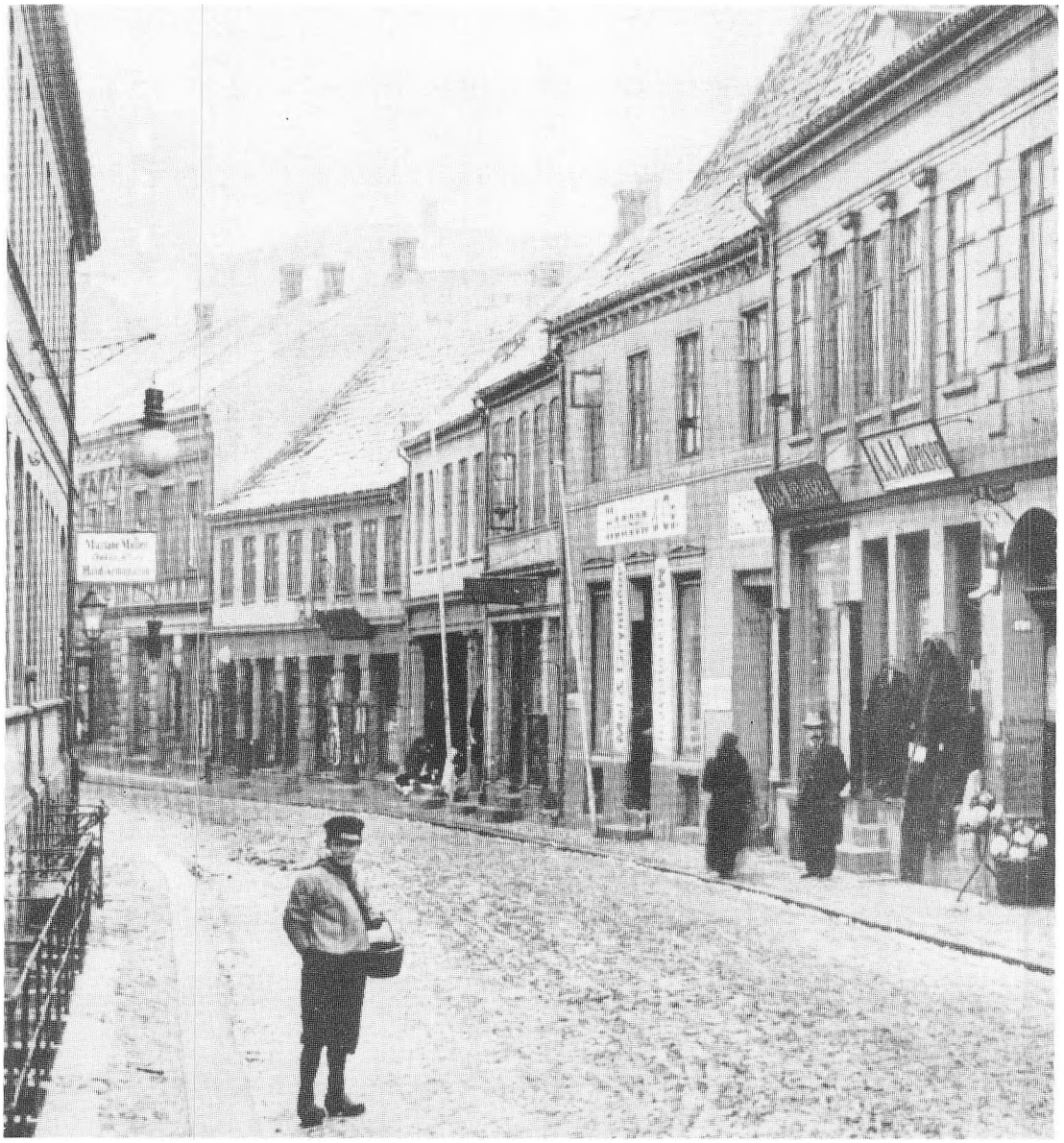

Østergade ca. 1900.

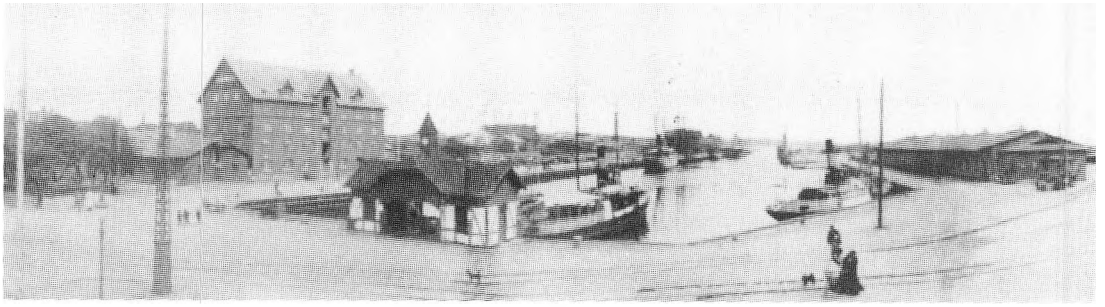

Kolding havn ca. 1915.

Østergade - Koldings første gågade.

Kolding havn 1981.

Sønderbro ca. 1935.

Sønderbro 1981.

Kolding Gymnasium, Skovvangen, august 1975.

Gymnasiet i Munkensdam taget i brug i august 1981.

Apostolsk Kirke opført 1974-75.

Brændkjærkirken opført i flere byggeafsnit - fra begyndelsen af 1960 og frem til 1980'erne.

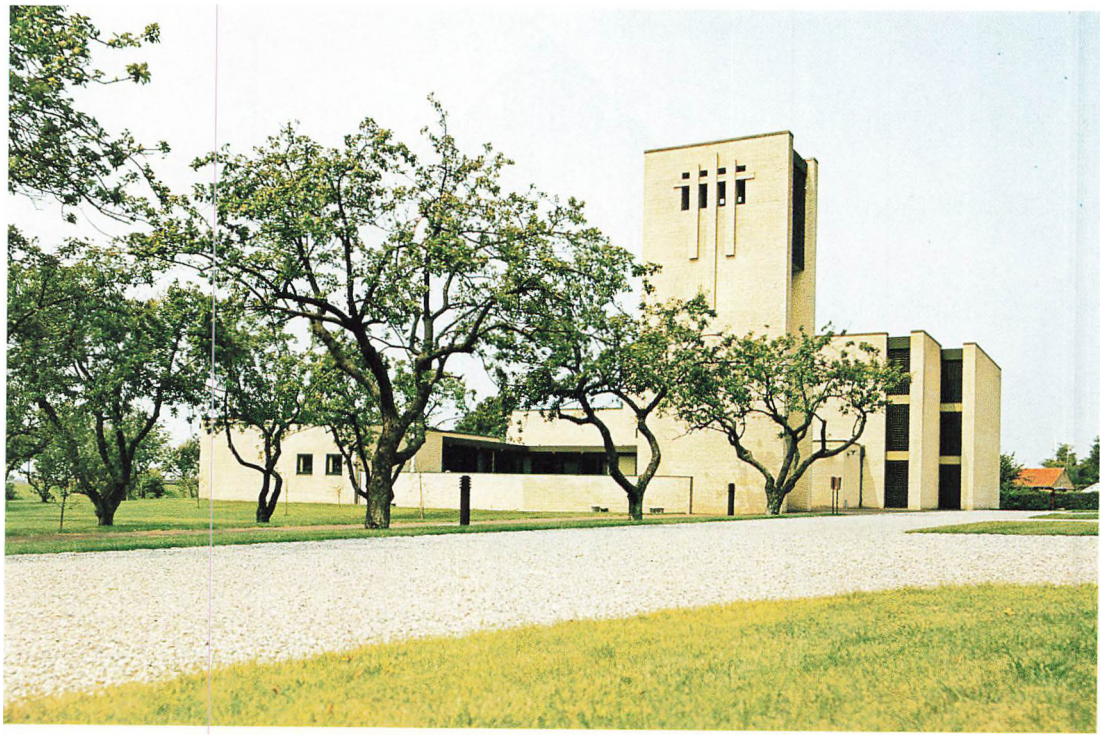

Simon Peters Kirke opført i årene 1977-79.

Parti fra Sct. Jørgens Gård – det tidligere Sct. Jørgens Hospital – sparekassens første kontorsted.

»Siddende pige«. Skulpturen er tilkendt kunstakademiets guldmedalje i 1953. Skænket af Sparekassen Kolding ved sparekassens 100 års jubilæum i 1956.

2. etape af den omfattende restaurering af Koldinghus er nu i gang.

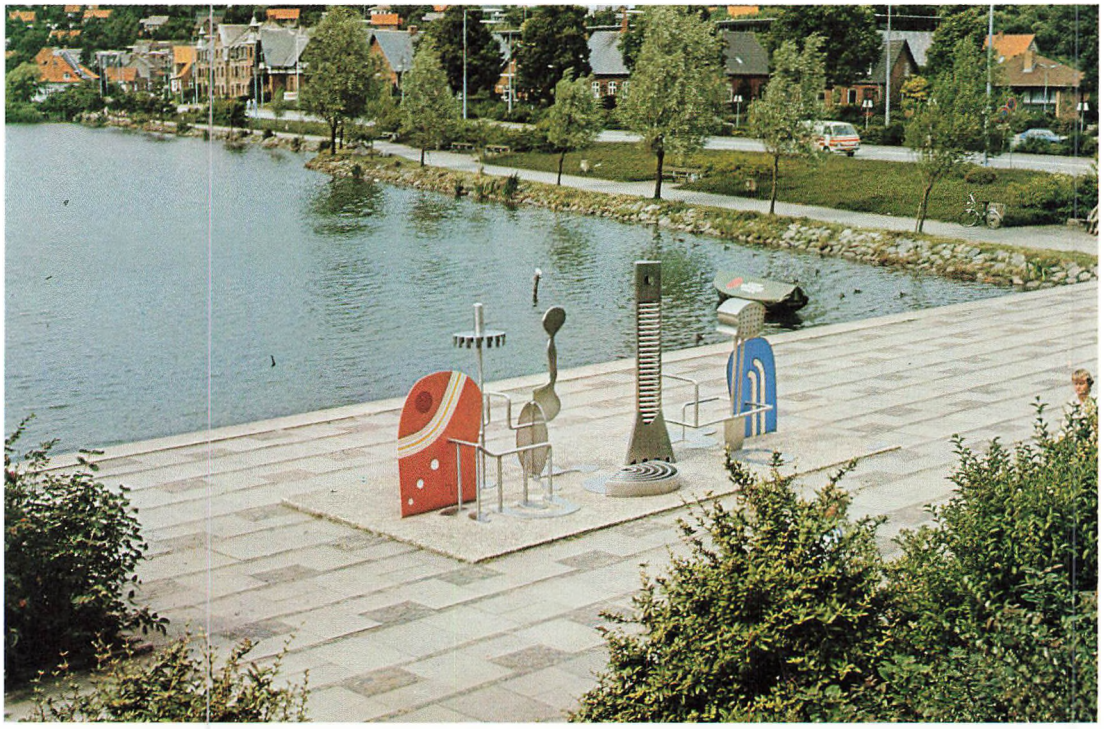

»Kravle-skulptur« udført i rustfri stål af billedhuggeren Egon Fischer i 1973 i samarbejde med DDMM i Kolding.
Skænket af Kolding kommune med tilskud fra statens kunstfond. Opstillet ved Slotssøen.

Kilder:

P. Eliassen: Kolding fra Middelalder til Nutid.
Otto Wang: Foreningslivet i det gamle Kolding.
Einar Cohn: Spare- og Laanekassen for Kolding By og Omegn 1856-1931.
M. Søgaard-Pedersen og Svend Aage Hansen: Spare- og Laanekassen for Kolding By og Omegn 1856-1956.

Fotos: A. Boilesen,
N. Lisberg,
P. Thastum
og
Friis Fotografi.

Tryk: Konrad Jørgensens Bogtrykkeri A/S,
Kolding.